

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 396/2024-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľa (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Kupkom, Hlavná 23, Trnava, proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 3Tk/1/2018-1062 z 31. januára 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 6To/31/2019-1123 z 12. novembra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy a čl. 16 ods. 2 ústavy, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru, práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom okresného súdu č. k. 3Tk/1/2018-1062 z 31. januára 2019 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 6To/31/2019-1123 z 12. novembra 2019.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že bol rozsudkom okresného súdu č. k. 3Tk/1/2018-1062 z 31. januára 2019, ktorému predchádzalo jeho vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, odsúdený pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov

so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia. Zároveň bol sťažovateľovi uložený podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona aj trest prepadnutia vecí, ktoré boli zaistené v súvislosti so stíhanou trestnou činnosťou v rámci trestného konania. Krajský súd na odvolanie sťažovateľa a prokurátora rozsudkom č. k. 6To/31/2019-1123 z 12. novembra 2019 podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a sám pri nezmenenej právnej kvalifikácii skutku rozhodol o uložení trestu odňatia slobody sťažovateľovi vo výmere 13 rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia. Krajský súd zároveň zrušil aj trest prepadnutia vecí a sťažovateľovi z dôvodu právnej kvalifikácie skutku uložil trest prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 3Tdo/40/2023 z 31. januára 2024 odmietol podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku sťažovateľom podané dovolanie, ktoré bolo podané proti rozsudku krajského súdu, avšak obsahovo smerujúce proti samotnému uznaniu viny sťažovateľa okresným súdom, z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako podané neoprávnenou osobou.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v súhrne považuje napadnuté rozsudky okresného súdu, ako aj krajského súdu za „nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a chýbajúce dostatočné dôvody, na ktorých by mali byť Rozhodnutia súdov založené tvoriac podklady pre výroky o trestoch, čím bolo okrem § 168 ods. 1 Trestného poriadku porušené aj právo Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku a ide o Rozhodnutia v konečnom dôsledku aj v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“. Predmetný právny názor sťažovateľ založil na svojom presvedčení o nezákonnom a poťažmo aj protiústavnom postupe okresného súdu, ktorý mal nezákonne postupovať pri ustanovení náhradného obhajcu sťažovateľovi v trestnom konaní. Sťažovateľ si v trestnom konaní zvolil obhajcu JUDr. Jána Foltána, ktorý mu v priebehu konania pred okresným súdom vypovedal plnomocenstvo, na čo okresný súd mal postupovať tak, že sťažovateľovi ustanovil náhradného obhajcu JUDr. Alenu Kaplanovú, ktorá sťažovateľa zastupovala ako jeho náhradná obhajkyňa na hlavnom pojednávaní konanom 31. januára 2019, na ktorom sťažovateľ učinil vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Sťažovateľ je toho názoru, že vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku okresný súd nemal prijať a mal sa riadne zaoberať skutkovými a právnymi okolnosťami jeho trestnej veci, keďže náhradný obhajca môže byť obvinenému ustanovený len popri riadnom obhajcovi, či už ustanovenom, alebo zvolenom. Pokiaľ obvinený takéhoto obhajcu nemá, nie je možné pristúpiť k ustanoveniu náhradného obhajcu, pretože takýto postup je v rozpore so zákonnou úpravou, a to § 42 ods. 1 v spojení s § 42 ods. 2 Trestného poriadku, čím tak došlo nielen k porušeniu zákona, ale takýto postup okresného súdu bol aj porušením jeho základného práva na obhajobu. Záver o porušení základného práva na obhajobu sťažovateľ materiálne potvrdzuje aj faktickou situáciou, ktorá nastala počas hlavného pojednávania konaného 31. januára 2019, keď sa až vtedy dozvedel, že ho bude obhajovať náhradná obhajkyňa, ktorú dovtedy nepoznal a s ktorou po prvýkrát komunikoval až na termíne hlavného pojednávania, kde „nemal možnosť sa poradiť s náhradnou obhajkyňou o možnostiach jeho obhajoby a spôsobe procesnej taktiky.“.

4. Už uvedená situácia nastala v dôsledku postupu okresného súdu, ktorý svoje opatrenie o ustanovení náhradnej obhajkyne č. k. 3Tk/1/2018-1007 z 28. mája 2018 sťažovateľovi riadne nedoručil, keď „*bolo doručované do vlastných rúk na základe úpravy predsedu senátu z 28.05.2018 napriek tomu, že u Sťažovateľa väzba skončila 19.04.2018 a Sťažovateľ nebol zastihnutý, z čoho vyplýva, že neboli splnené podmienky na použitie fikcie doručenia uvedeného opatrenia súdu (adresa v ústave na výkon väzby nespadá pod adresu uvedenú odsúdeným ako adresa na doručovanie)*“. Sťažovateľ je toho právneho názoru, že pokiaľ „*odvolal zvolenému obhajcovi JUDr. Jánovi Foltánovi plnomocenstvo a uvedený obhajca takúto skutočnosť súdu oznámil pred hlavným pojednávaním dňa 31.01.2019, v čase hlavného pojednávania dňa 31.01.2019 už Sťažovateľ nemal zvoleného obhajcu a na hlavnom pojednávaní dňa 31.01.2019 nemohla konať namiesto zvoleného obhajcu jeho náhradná obhajkyňa JUDr. Alena Kaplánová, pretože náhradný obhajca podľa § 42 ods. 1 Trestného poriadku koná iba popri zvolenom či ustanovenom obhajcovi. Súd nemal vykonať hlavné pojednávanie za účasti náhradného obhajcu, ale mal odročiť hlavné pojednávanie, aby si Sťažovateľ zvolil nového obhajcu, prípadne mal súd ustanoviť nového obhajcu*“.

5. Sťažovateľ je presvedčený, že v prípade povinnej obhajoby, ako to bolo v jeho trestnej veci, má formálny výkon obhajoby „*ten istý následok, ako keby obhajca obvinenému ustanovený nebol. Účelom povinnej obhajoby je nielen povinnosť súdu ustanoviť obvinenému obhajcu, aby tak naplnil formálny text zákona, ale riadne presadzovanie práv obvinenej osoby, pričom súd a orgány činné v trestnom konaní sú povinné za týmto účelom poskytnúť obvinenému a jeho obhajcovi primeraný čas na to, aby mohli tieto práva účinne a efektívne realizovať*“.

6. Sťažovateľ je tak presvedčený, že napadnutý rozsudok okresného súdu „*je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a chýbajúce dostatočné dôvody, na ktorých by malo byť rozhodnutie súdu vo výroku o treste založené, čím bolo okrem § 168 ods. 1 Trestného poriadku porušené aj právo Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku*“. V súhrne „*vychádza z neprimerane všeobecnej a neurčitej argumentácie*“, teda je „*nesprávny, formalistický a nezákonný*“. Taktiež napadnutý rozsudok krajského súdu „*je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a chýbajúce dostatočné dôvody, na ktorých by malo byť rozhodnutie súdu vo výrokoch o trestoch založené, čím bolo okrem § 168 ods. 1 Trestného poriadku porušené aj právo Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku*“, v súhrne je teda „*nepresvedčivý*“. Navyše krajský súd ako súd odvolací pri uložení trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona nielen „*neaplikoval § 321 ods. 1 písm. a) TP (porušenie práva na obhajobu v konaní na súde prvého stupňa), § 321 ods. 1 písm. b) TP (nepreskúmateľnosť rozsudku 1)*“, ale zároveň „*postupoval v rozpore s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, keď aplikoval v rozsudku 2 § 58 ods. 3 TZ, čím zároveň porušil Sťažovateľovo základné práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. II ods. 1 Listiny základných práv a slobôd*“.

7. Na podklade už uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby o sťažnosti takto rozhodol:

„*I. Práva sťažovateľa a to*

- *právo na spravodlivý súdny proces zákonom ustanoveným postupom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s § 2 ods. 7 TP, § 2 ods. 9 TP, § 168 ods. 1 TP a § 321 ods. 1 písm. a) a b) TP a čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) Dohovoru,*

- právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a čl. II ods. 1 listiny a právo pokojne užívať svoj majetok podľa čl. I dodatkového protokolu v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy SR, čl. 16 ods. 2 Ústavy SR, § 123 OZ, § 126 ods. 1 OZ.

rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 31.01.2019, č.k. 3Tk/I/2018-1062 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 12.11.2019 č.k. 6To/31/2019-1123 ako aj konaním im predchádzajúcim boli porušené.

II. Rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 12.11.2019 č.k. 6To/31/2019- II23 sa zrušuje.

III. Vec sa vracia späť Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

IV. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 22.953,01 EUR, ktoré sú mu Okresný súd Trnava a Krajský súd v Trnave povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

V. Okresný súd Trnava a Krajský súd v Trnave sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť trovy právneho zastúpenia...“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s právom na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru z dôvodu arbitrárneho posúdenia skutkových a právnych okolností jeho trestnej veci, ktorých posúdenia sa domáha z dôvodu procesného pochybenia okresného súdu, ktorý na hlavnom pojednávaní 31. januára 2019 prijal jeho vyhlásenie o tom, že je vinný zo spáchania stíhanej trestnej činnosti, a následne ho odsúdil za súbežného porušenia jeho práva na obhajobu, ku ktorému došlo (i) riadnym nedoručením opatrenia o ustanovení náhradného obhajcu, ktorý mu bol (ii) navyše ustanovený bez toho, aby mal v danom čase riadneho obhajcu (zvoleného alebo ustanoveného súdom), pričom tento postup bol v rozpore s § 42 ods. 1 a 2 Trestného poriadku. K porušeniu ďalších práv majetkového charakteru malo dôjsť napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý sťažovateľovi uložil trest prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona.

9. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu vo výroku o treste:

10. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

13. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

15. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu delby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona

o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

16. Sťažovateľ napadol rozsudok okresného súdu č. k. 3Tk/1/2018-1062 z 31. januára 2019 odvolaním proti výroku o treste, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 6To/31/2019-1123 z 12. novembra 2019 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a sám pri nezmenenej právnej kvalifikácii skutku rozhodol o uložení trestu odňatia slobody sťažovateľovi vo výmere 13 rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia. Krajský súd zároveň zrušil aj trest prepadnutia vecí a sťažovateľovi z dôvodu právnej kvalifikácie skutku uložil trest prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona. V nadväznosti na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu vo výroku o vine a napadnutým rozsudkom krajského súdu:

17. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

18. V nadväznosti na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014, III. ÚS 175/2020). Teda sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06, III. ÚS 175/2020).

19. Sťažovateľ podal na najvyššom súde dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/40/2023 z 31. januára 2024 podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietnuté. Dovolanie bolo podané formálne proti rozsudku krajského súdu (ktorý v odvolacom konaní preskúmaval len výrok rozsudku okresného súdu o treste, ktorý nahradil vlastným výrokom), avšak v rozpore s tým dovolanie obsahovo brojilo proti samotnému uznaniu viny sťažovateľa okresným súdom, a to napriek ním ako dovolateľom tvrdeným procesným

vadám zasahujúcim do jeho obhajobných práv. To viedlo najvyšší súd v súlade s jeho ustálenou judikatúrou k odmietnutiu dovolania ako podaného neoprávnenou osobou. Najvyšší súd dospel k záveru, že „v rozsahu, v ktorom obvinený v pôvodnom konaní pred súdom I. stupňa na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o uznaní viny a súd takéto vyhlásenie prijal, obvinený nemôže úspešne dovolaním namietat' výrok o vine, t. j. ani proti právnej kvalifikácii skutku obžaloby, ktorú vyhlásením o vine taktiež prijal, pretože svojim vyhlásením o uznaní viny sa možnosti prieskumu výroku o vine z pohľadu jeho skutku i právnej kvalifikácie v dovolacom konaní vzdal. Dovolanie proti výroku o vine v predmetnej trestnej veci je oprávnený podať výlučne minister spravodlivosti, ktorý by v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku mohol úspešne namietat' len chyby, ku ktorým došlo v súdnom konaní, v rámci ktorého obvinený vyhlásenie o vine urobil (§ 257 Trestného poriadku). Dovolacia argumentácia obvineného sa síce týka jeho vyhlásenia o uznaní viny, avšak v zmysle uvedených úvah dovolacieho súdu obvinený nie je osobou oprávnenou podať dovolanie proti výroku o vine, a preto v dovolacom konaní neprichádzalo do úvahy preskúmať jeho námietky.“.

20. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti, a to ani (čo je rozhodujúce) v jej petite, nenapadol uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/40/2023 z 31. januára 2024. Ústavný súd toto uznesenie nemôže skúmať ani spochybnit' v žiadnom aspekte vrátane dôvodu odmietnutia dovolania, naopak, musí vychádzať z toho, že je v celom rozsahu správne a zákonné, teda aj ústavne udržateľné, a to v dôsledku prezumpcie správnosti individuálneho právneho aktu, v tomto prípade právoplatného rozhodnutia súdu. Sťažovateľ tak podal dovolanie, teda využil prostriedok nápravy, ktorý nespĺňa parametre efektívnosti/účinnosti (podal ho ako neoprávnená osoba), teda použitý prostriedok neponúkal rozumnú šancu na úspech v konaní a bol použitý len formálne (čo absenciou ataku proti predmetnému uzneseniu najvyššieho súdu v ústavnej sťažnosti potvrdzuje aj sám sťažovateľ). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské, ktorá za efektívny prostriedok nápravy považuje len taký prostriedok, ktorý je (i) pre sťažovateľa prístupný, (ii) je spôsobilý privodiť pre sťažovateľa nápravu a (iii) ponúka sťažovateľovi rozumnú šancu na úspech v konaní (rozsudok Veľkej komory zo 6. 1. 2011 vo veci Paksas proti Litve, sťažnosť č. 34932/04, bod 75). Tieto vlastnosti musia byť splnené kumulatívne. To znamená, že použitý prostriedok musí byť nielen prístupný, ale musí byť schopný zabezpečiť nápravu a ponúkať primerané vyhliadky na úspech (rozsudok Veľkej komory zo 16. 9. 1996 vo veci Akdivar a ostatní proti Turecku, sťažnosť č. 21893/93, bod 68).

21. Z uvedeného záveru je zrejmé, že sťažovateľ namiesto neefektívneho a procesne diskvalifikačného postupu podaním dovolania, ak bol presvedčený o zásahu do svojich základných práv, mal napadnúť ústavnou sťažnosťou napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o vine a napadnutý rozsudok krajského súdu (obsahujúci odvolacím súdom v rozsahu jeho legálnej pôsobnosti zmenený výrok o treste) priamo na ústavnom súde, a to v zákonnej dvojmesačnej lehote po doručení rozsudku krajského súdu, ktorá by vzhľadom na len separátne možný prieskum krajského súdu výlučne vo vzťahu k výroku o treste rozsudku okresného súdu pokrývala aj podanie ústavnej sťažnosti proti rozsudku okresného súdu vo výroku o vine (keď zrušenie výroku o vine rozsudku okresného súdu ústavným súdom by príslušným procesným mechanizmom automaticky generovalo aj zrušenie rozsudku krajského súdu, čo v opačne orientovanej súvzťažnosti neplatí). Dovolanie v predmetnej veci z dôvodov, ktoré sťažovateľ uplatnil, bolo odmietnuté ako podané neoprávnenou osobou podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku, preto v čase pred podaním ústavnej

sťažnosti síce využil prostriedok nápravy, ktorý však nespĺňa parametre právne účinného prostriedku, v dôsledku čoho celkom evidentne sťažovateľovi márne uplynula lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku okresného súdu v jeho výroku o vine aj proti rozsudku krajského súdu. Ako totiž ústavný súd vo svojej judikatúre chronicky zdôrazňuje, podanie dovolania odmietnutého dovolacím súdom ako procesne neprípustného nemôže vyvolať zachovanie lehoty podľa poslednej vety § 124 zákona o ústavnom súde, ktorá je určená na možnosť uplatnenia námietok proti napadnutému rozhodnutiu súdu nižšej inštancie, ktoré neboli uplatniteľné prostredníctvom mimoriadneho opravného prostriedku, avšak len v prípade, ak tento prostriedok bolo procesne možné podať, a to so zameraním na iné, v ňom uplatniteľné vady dotknutého (atakovaného) rozhodnutia. V dôsledku uvedeného ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto časti z dôvodu jej oneskorenosti podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

22. Ústavný súd ešte dodáva, že vo vzťahu k uloženiu trestu prepadnutia majetku podľa ústavným súdom derogovaného § 58 ods. 2 a 3 Trestného zákona nie je prostriedkom nápravy ústavná sťažnosť, ale návrh na obnovu konania podľa § 93 ods. 1 zákona o ústavnom súde a pri súčasnom splnení podmienok podľa § 394 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku, pričom v týchto otázkach právomoc všeobecných súdov predchádza právomoci ústavného súdu.

23. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ostalo bez významu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2024

Libor Duľa
predseda senátu